

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ ในเขตภาคกลาง

Factors Relating to Performance Efficiency of Employees of Pulp and Paper Industry in the Central Region of Thailand

ดิเรก อัสถิ¹

ชนินทร์ ชุณหพันธ์รักษ์²

อมรรัตน์ ภิญญอนันตพงษ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในเขต ภาคกลาง (2) ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านองค์การและการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง จาก 14 บริษัท หรือ โรงงาน ซึ่งทำการเลือกในแต่ละโรงงานจะต้องมีพนักงานปฏิบัติงานภายในโรงงาน ตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป เป็นจำนวนทั้งสิ้น 6,036 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานปฏิบัติงาน โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็น 380 คน ได้กลุ่มตัวอย่างตามวิธีแบบโควต้า เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ

¹ นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถนนแจ้งวัฒนะ ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

² รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถนนแจ้งวัฒนะ ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หัวหน้าศูนย์วิชาการประเมินผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถนนแจ้งวัฒนะ ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที่ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางเดียวกัน และการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพนักงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านผลลัพธ์ในการปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการการบริหาร และด้านต้นทุน ตามลำดับ (2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีผลต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านองค์การและการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน, โรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง

Abstract

This research was to study (1) efficiency level in work practice of employees of pulp and paper industry in the central region of Thailand and (2) the relationship between personal factors and organization factors as well as work practice and work practice efficiency of employees of pulp and paper industry in the central region of Thailand.

The research's population was employees of pulp and paper industry in the central region of Thailand from 14 companies or factories where each had at least 200 employees. Therefore, total population was 6,036. The size of research sample was 380 found by Taro Yamane's formula. The research tool was a questionnaire that had degree of reliability of 0.896. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, T - test, F - test, and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The research found that (1) all over work practice efficiency of an employee is in moderate level. In category, the research found that work practice result, administrative procedure, and cost had moderate level of opinion (2) Different personal factors indifferently affected efficiency in work practice of employees of pulp and paper industry in the central region of Thailand. Lastly, organization factor and work practice had a relation with efficiency in work practice of employees of pulp and paper industry in the central region of Thailand.

Keywords: Work Efficiency, Pulp and Paper Industry in the Central Region of Thailand

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคมโดยทั่วไปในปัจจุบัน ทำให้เศรษฐกิจโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงต่างๆเหล่านี้เกิดขึ้นจากภาวะการแข่งขันทางธุรกิจขององค์กรที่มีอยู่ในทุกพื้นที่ ทุกประเทศทั่วโลก และสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์กรต่างๆ บรรลุผลสำเร็จได้นั้นก็คือ ทรัพยากรทางการบริหาร ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการบริหารการจัดการ (Management) ทรัพยากรทางการบริหารที่มีคุณค่าที่สุดในองค์กร คือ ทรัพยากรมนุษย์ (Man) หรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จที่สำคัญ คือ องค์กรต้องมีทีมงานที่ร่วมมือร่วมใจกันรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีและมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน

องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องเนื่องมาจากพนักงานในองค์กรมีประสิทธิภาพเป็นสำคัญ และถ้าหากพนักงานในองค์กรขาดประสิทธิภาพ ขาดความรู้ความสามารถขาดแรงจูงใจในการทำงาน ไม่มีความรักความผูกพันกับองค์กร อาจก่อให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การทำงานของพนักงานไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่องค์กรต้องการ เกิดการโยกย้าย ทำให้เปลี่ยนงานบ่อย อัตราการเข้าออกของพนักงานค่อนข้างสูง ซึ่งอาจทำให้องค์การนั้นกลายเป็นองค์กรที่ไม่ประสบความสำเร็จในที่สุด ในทางกลับกัน ถ้าองค์กรที่มีพนักงานที่มีความรู้ ความสามารถ มีความมานะอดสาหะต่อการทำงาน มีความผูกพันกับองค์กรแล้ว ก็จะทำให้โอกาสที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จตามที่องค์กรต้องการย่อมมีมากขึ้น

อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ ก็เป็นอุตสาหกรรมหนึ่ง ที่ต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากความผันผวนต่างๆ ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้เครือข่ายการสื่อสารไร้พรมแดนในกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ต้องปรับตัวในหลายๆ ด้าน ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับพนักงาน และปัจจัยด้านองค์กรและการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาว่าปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และปัจจัยนั้นมีอิทธิพลมากหรือน้อยเพียงใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนให้พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษเพิ่มศักยภาพในการทำงานต่อไป และจะได้นำข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ มาใช้ในการพัฒนางานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรให้มีความตั้งใจ พุ่งเททั้งกำลังกายและกำลังใจ นอกจากนี้ยังสามารถทำให้องค์กรสามารถหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถอยู่รอดและเติบโตก้าวหน้าไปได้ หรือการที่องค์กรต่างๆ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการเตรียม

ความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพในการเผชิญหน้าและรับมือกับปัญหาต่างๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ในสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง เพื่อนำปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยการดำเนินงานและการปฏิบัติงานไปใช้พัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานก็เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาและการบริหารงานขององค์กรต่อไป

ฉะนั้นการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยการดำเนินงานและการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง

หลักการและแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้าที่ต่ำที่สุด และอย่างคุ้มค่าเพื่อให้ได้ผลผลิตมากที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

เป้าหมายความสำเร็จขององค์กร คือ การมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จำเป็นต้องอาศัยประสิทธิภาพในการดำเนินงานของมนุษย์เป็นหลัก โดยมีองค์ประกอบของบุคคลผู้ปฏิบัติงานเอง และองค์ประกอบในส่วนขององค์กร เช่น โครงสร้าง นโยบาย ระบบกระบวนการ วัฒนธรรมองค์กร รวมถึงสิ่งแวดล้อมจากภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง หากเราสามารถรู้ถึงข้อดี และข้อเสีย ขององค์ประกอบนั้น ๆ เราก็จะสามารถแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จขององค์กรต่อไป

ดังนั้น จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการทำงานดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและพิจารณาแล้วว่าสามารถใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดทางด้านตัวแปรตามและใช้ในการสร้างเครื่องมือที่วิจัยได้ เพื่อเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในเขตภาคกลาง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะงาน โดยใช้ตัวชี้วัดจากแง่มุมของผลลัพธ์ในด้านต่าง ๆ และประเมินผลจากความคิดเห็นของพนักงานและผู้บริหาร 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านประสิทธิภาพด้านต้นทุนการผลิตในการใช้ทรัพยากร เงิน คน วัสดุ และเทคโนโลยี ด้านกระบวนการบริหารในการทำงานที่ถูกต้องรวดเร็ว และใช้เทคนิคที่สะดวกขึ้น และด้านผลลัพธ์ในการทำงานที่มีคุณภาพ ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน

